AH 425
2026Z20714

Antwoord van staatssecretaris Tielen (Onderwijs, Cultuur en Wetenschap) (ontvangen 26 oktober 2026)

Vraag 1
Aan welke voorwaarden moeten (reguliere) scholen voldoen voordat zij meer leerlingen met specialistische ondersteuningsbehoeften kunnen opvangen, en wie controleert dit?

Antwoord 1
Ook nu zitten al veel leerlingen met specialistische ondersteuningsbehoeften op reguliere scholen. Met de beweging naar inclusief onderwijs creëren we de voorwaarden die nodig zijn om voor nog meer kinderen met ondersteuningsbehoeften de ondersteuning te bieden die ze nodig hebben om samen te leren en ontwikkelen op een school dichtbij huis. Het gaat dan onder andere om onderwijshuisvesting en de ondersteuning in en om de school.
De huidige goede voorbeelden bieden concrete aanknopingspunten voor de uitwerking hiervan. Deze voorwaarden en de bijbehorende benodigde stappen worden nader uitgewerkt in het transitieplan dat in het voorjaar 2027 naar uw Kamer wordt gestuurd. De Inspectie van het Onderwijs blijft ook in de toekomst toezicht houden op (de kwaliteit van) het onderwijs, zoals dat ook nu het geval is.

Vraag 2
Welke criteria voor toegang tot het speciaal onderwijs worden richting 2035 voorzien? Hoe worden ouders en kinderen hierbij betrokken en hoe wordt voorkomen dat budget of beschikbare capaciteit bepalend is voor de toegang tot het speciaal onderwijs?

Antwoord 2
Ook in de toekomst blijven specialistische onderwijsvoorzieningen beschikbaar voor de kinderen die dat nodig hebben. Het kabinet wil echter dat de overwegingen voor het doorgeleiden van een kind naar het speciaal onderwijs veranderen. Hierbij is het doel om het speciaal onderwijs te behouden voor de meest kwetsbare kinderen en dat inclusieve scholen genoeg ondersteuning in huis hebben dat zij kinderen goed zelf kunnen begeleiden in hun leren en ontwikkelen. De criteria voor toegang en de bekostiging hiervan worden de komende jaren uitgewerkt in de uitvoering van het transitieplan. Vertegenwoordigers van ouders en leerlingen en ook van leraren en ondersteuners worden betrokken bij de totstandkoming en de uitvoering van het transitieplan.

Vraag 3
Hoe wordt voldoende capaciteit in het speciaal onderwijs behouden, inclusief gebouwen en deskundig personeel? Welke mogelijkheid heeft een kind om terug te keren als regulier onderwijs onvoldoende passend blijkt?

Antwoord 3
De komende jaren wordt in de transitie naar inclusief onderwijs uitgewerkt hoe en hoeveel specialistische voorzieningen in de toekomst worden ingericht en welke transitie daarnaar nodig is. Daarbij is aandacht voor het behouden van de benodigde capaciteit, huisvesting en deskundigheid. Ook wordt bekeken hoe de expertise uit het gespecialiseerd onderwijs ingezet kan worden binnen de reguliere scholen. Wanneer een kind specialistische ondersteuning op een andere locatie krijgt, is deze ondersteuning in beginsel tijdelijk en gericht op terugkeer naar de eigen school en klas. Omdat voor sommige kinderen de gespecialiseerde onderwijsvoorziening voor de hele schoolloopbaan de beste plek zal zijn, blijft die mogelijkheid er.

Vraag 4
Zijn de kosten voor aanpassing van schoolgebouwen (in het kader van de transitie naar passend en inclusief onderwijs) onderzocht? Hoe worden die kosten verdeeld en gefinancierd?

Antwoord 4
De gevolgen van de transitie naar inclusief onderwijs voor onderwijshuisvesting worden in de eerste fase van de transitie verder in kaart gebracht. Daarbij wordt gekeken welke aanpassingen nodig zijn om schoolgebouwen inclusiever te maken. Daarnaast wordt binnen het Innovatieprogramma Onderwijshuisvesting onderzocht hoe inclusieve, gezonde, duurzame en aanpasbare schoolgebouwen kunnen worden gerealiseerd. De kosten voor de aanpassing van de schoolgebouwen in het kader van inclusief onderwijs zijn nog niet onderzocht.
De financiële gevolgen van de transitie worden nog in kaart gebracht, mede ter uitvoering van de motie Westerveld.[1]

Vraag 5
Hoe worden ervaringen van schooldirecteuren, leerkrachten, ouders en kinderen betrokken bij de verdere uitwerking? Wat gebeurt er als scholen aangeven dat de plannen met de beschikbare mensen en middelen niet uitvoerbaar zijn?

Antwoord 5
De verdere uitwerking vindt plaats in nauwe samenwerking met de onderwijs- en zorgpraktijk. Daarbij worden onder meer schoolleiders, leraren en ander onderwijspersoneel, schoolbesturen, samenwerkingsverbanden passend onderwijs, gemeenten, gespecialiseerd onderwijs, lerarenopleidingen, ouders en jongeren betrokken. Op dit moment wordt samen met vertegenwoordigers uit het onderwijsveld, ouders en leerlingen gewerkt aan een breed gedragen transitieplan. Daarin worden ook de randvoorwaarden uitgewerkt om de transitie uitvoerbaar te maken. De transitie kent drie ijkmomenten in 2029, 2032 en 2035. Op deze momenten wordt samen met de betrokken partijen gekeken naar de geboekte vooruitgang, de knelpunten en wat er nodig is voor de volgende fase. Signalen van scholen worden hierbij betrokken. Het transitieplan stuur ik in het voorjaar van 2027 aan uw Kamer.

[1] Kamerstukken II, 2022/2023, 31 497, nr. 462.